

Pad bana Mladena. Neuspjeh Mladenov pod Zadrom odlučí Venecija upotrijebiti na njegovu propast. Ubrzo nađe republika zgodnih ljudi po Šibeniku i Trogiru, koji pobuniše oba grada protiv Mladena, tako da su se njoj predali „u zaštitu“ (početkom 1322.). Onda oni zametnu neslogu među hrvatskom gospodom, kojima stupí na čelo vojvoda Nelipić od plemena Svačić, a njemu se pridruži i sam brat Mladenov Pavao, jer mu bješe obećana b a n s k a čast. Sada se razbjesni po Hrvatskoj građanski rat, a taj odlučí kralj Karlo I. iskoristiti. Poslavši protivnicima Mladenovim u pomoć slavonskoga bana Ivana Babonića, pođe onda i sam za njime u Hrvatsku. U jesen 1322. došlo je kod Bliske nedaleko Trogira do boja, u kojem poraziše Mladena njegovi protivnici. Kako je malo potom sam Karlo stigao u Knin i ondje sazvaó s a b o r, na koji je došao i Mladen, kad mu je kralj obećao svoju zaštitu, potuže se na nj sabrana hrvatska gospoda kao na silnika. Da povrati Hrvatskoj mir, povede Karlo potom Mladena sa sobom u Ugarsku, a banom hrvatsko-dalmatinskim imenova dosadašnjega slavonskoga bana Ivana Babonića, dok je Stjepan Kotromanić postao izravnim kraljevim vazalom kao bosanski ban.¹

Vojvoda Nelipić. Imenovavši Karlo Ivana Babonića jedinim banom u hrvatskoj zemlji, zapovjedi mu, da sada obnovi u njoj kraljevsku vlast. Ali banu ne samo da to nije uspjelo, nego gospoda se hrvatska slože u obrambeni savez protiv kraljevske premoći, sporazumiju se s Venecijom i uzmu kraljevski grad Knin u svoje ruke. Vođa bijaše im baštinik Mladenove političke moći vojvoda Nelipić. Premda je zbog neuspjeha Karlo skinuo Ivana Babonića s banske časti, ipak nasljednici njegovi Nikola Omodejev (1323—1325) i Mikac Mihaljević od plemena Akoš ne uzmogoše također ništa da učine, pače na kraljevo pismo (od 1325.), kojim htjede da povrati pali sjaj i ugled banskoj časti time, da je hrvatske velikaše, dotada izuzete od banskoga suda, opet njemu podvrgao, odgovori vojvoda Nelipić tako, da je sa svojim saveznicima ametice potukao bana Mikca, kad je ušao s kraljevskom i banskom vojskom u Hrvatsku (1326). Posljedica toga poraza bijaše, da je sva južna hrvatska zemlja od Like i Krbave dalje do Cetine ostala izvan domašaja kraljevske vlasti, a samo

¹ U Ugarskoj živio je Mladen kao slobodan velikaš; god. 1326. udao je kćer Katarinu za vratislavskoga hercega Boljeslava. Umr'o je nešto prije 1343., a nije nemoćuće, da je već on dobio od kralja Zrinj u Slavoniji.